

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

DE || LIBERTATE || CHRISTIANA ||

Lensaeus, Johannes

Antverpiae, 1590

Capvt XVIII. De libertate exercitiorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46059](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46059)

Sensus à simplicitate quæ est in Christo Iesu. Ne verò se inaniter timere diceret tantum mali, etiam id ne eueniret, sedulo prouidebat. Ideo enim aliquos satanæ tradidit, quòd eorum sermo vt cancer serperet, & simplices Christianos occultis seductionibus inficeret. Ilti verò securi homines nihil metunt, nullam simpliciorum subuersionem perimescunt: & cum Pergamenus Episcopus per Ioannis Apocalypsim sit reprehensus, quòd in sua diæcesi pateretur esse qui teneant doctrinam Nicolaitarum: isti per totam Ecclesiam teneri liberè patiuntur omnium doctrinas hæreticorum, & omnium sacrilegia atque execramèta perditorum. Sic ergo paulatim vacuantur Ecclesie, sic deserta relinquitur Hierusalem, vt non sint qui veniant ad solennitates; sic concionibus, & verbi Dei prædicatione posthabita, vacatur theatris & poculis, & per legendi effutiendique omnia quæ collibuerint impunitam licentiam, domesticis controuersijs generatis, ipsa quoque pax publica & concordia laceratur.

*Publica nam requies priuatis rure foroque
Constat amicitij: scissura domestica turbat
Rem populi: titubâtque foris, quod disidet intus.*

*Trudens in
Psychomachia
de pugna con-
cordie & dis-
cordie.*

CAPVT XVIII.

De libertate exercitiorum.

IGITUR libertas illa conscientie, hoc est, omnium scelerum priuata quædam circa singulos impunitas, cum sensim vermiculi rodentis in morem, reipublicæ florem ac medullam & robur consumpserit, ruinam tandem reipublicæ dissolutionemque parit. Proflitur ab omnibus sectis ad propria cuique exercitia, & quæ prius serpebat occultè, postea sese publicis conciliabulis, coronis, theatris, scholis, Ecclesijs, signisque alijs manifestat: quæ prius non carebat scandalis operum

rum

rum (nam frustra se pollicentur sine offendiculo vituros, qui hoc ipso scandalizant, quòd Ecclesie leges & constituta non seruent) postea publicis apertisque sermonibus, ruinas efficit plurimorum. Quam exercitiorum libertatem qui in Republica ferendam & approbandam putant, perinde agunt, vt si (quod ridetur in fabulis) fullonem cum carbonario pacifice & commodè habitare, suasque simul artes sine mutua offensione exercere posse, arbitrentur. Accidat enim quotidie necesse est in Republica, quod illis in officina: vt quæ dealbarit vnus, alter tanquã fuliginis alperione commaculet. eo autem fit vt ad detrimenta perditij laboris, qui multos dealbarat atq. purgauerat, iræ quoque & offensiones accedant: per quas coire pax & amicitia nullo modo possit. Namque,

Vt gaudere pares paribus, sociamque libenter

Vnanimis vitam continuare solent:

Sic qui dissimili studio latantur & arte,

Illos nulla potest consociare dies.

Quòd pertinet quod diuus Ambrosius scribit Officiorum libro tertio: Inter dispares mores, inquit, non potest esse amicitia, nec potest homini amicus esse, qui Deo fuerit infidus. Quòd si inter mores dispares esse amicitia non potest, inter pugnantes inter se fides ac religiones esse poterit? Sed aliud quiddam in amicitia, quam vnus fidei cõmunionẽ, spectandũ esse nonnulli arbitratur: cumq. propriæ fidei pietatisq. nomine homines habere deberent amicos; illa postposita, cum hæreticis atque schismaticis iungunt periculosas amicitias: & Catholici quidem haberi ipsi volunt; sed quos suarum cupiditatum, quibus seruiunt, destinata perficiant, hæreticis etiam nequissimis fœderantur. hoc verò vt sine reprehensione faciant, libertatis professionem admittunt, eiusque se principes esse dicique latentur. Ita interdum illi cum deberent Catholicam

aduer-

aduersus hæreses causam tueri, aduersus Catholicos potius arma sumunt, cum eorum vtuntur regunturq. cõsilijs, quos Ecclesia patitur inimicos. Queritur tan- sumiturque vel iniuriarum, vel tyrannidis, aduersus Catholicum aliquem Principem prætextus, quasi ad impugnandam Ecclesiam iustus possit aliquis prætextus inueniri. vellem hi nunc diuum audirët Chryso-
Hom. 60. in
Matth.
 mum, tale quiddam in sui temporis hominibus accu-
 santem: Quoniam, inquit, bellum nobis indictum est, & prælium amarissimum, & acie instructa iam pugnamus; sic magno animo, vt noster iussit Imperator, ad sanguinem & ad necem simus præparati, vt pro salute omnium pugnemus, alios cohortatione, alios auxilio iuuantes. Multi enim in hac acie fratres perfossi atque sanguinolenti iacent, nec vllus inuenitur qui medicetur: non è vulgo aliquis, non Presbyter, non Pontifex, non frater, non alius quispiam: sed omnes ita nobis attendimus, ne ipsa quoque nostra simul cum alienis corruant. Atqui non ignoramus magnam inde ad Deum fiduciam, magnam approbationem comparari, si quis ob aliorum salutem, suam iugiter quæritet. Cuius rei oppositum facientes, quàm prauis hominibus, quàm diabolo faciliores imbecillioresque nos ipsos constituimus! Non enim alter pro altero arma capimus, nec Dei charitate nos communimus: sed externæ cuiusdam amicitia iuuamina quærimus. Sic alius affinitate, alius consuetudine, alius cõsortio, alius vicinia, alius alia quadã ratione; nemo fidei ac religionis pietate, nobis amicus est. Cum que deberemus hinc solummodò amicitia fœdera contrahere, oppositum omnino, & quidem studiosè facimus. Cum Iudæis nonnunquam & Gentilibus magis quàm cum Ecclesiæ filijs amicitias coniungere. Proteruus enim iste, ille verò humanus, aiunt, est atque modestus. Quid agis? proteruum tu fratrem vocas, qui nec recta quidem dicere

cere vidēris, nec aliquo pudoris signo erubescis, ita de fratre sentiens atque prædicans, qui membrum est tuum, qui eosdem vnâ tecum parturienti labores attulit, qui eadem tecum alitur mēsa? At si fratrem secundum carnem habeas, etiam si mille vitijs polluat, nō parum tamen ad illius defensionem studeas: cum putes si facinora illius in lucem prodeant, socium te dedecoris futurum. Spiritualem autem fratrem non solum à maledicto & calumnia nō vis defendere, verum etiam turpiter vltro calumniaris. Hæc diuus Chrysostomus homilia sexagesima in Matthæum. Quæ nos ad nostri temporis commonitionem, magna rerum fauente similitudine, possumus deriuare. Bellū nūc agitur grauissimum & amarissimum contra hæreses & schismata: sicuti & diui Chrysostomi ætate aduersus Ariarum factiones. Multi hīc in acie fratres perfolli & sanguinolenti iacent: & tamen non solum qui auxilio sint pauci inueniuntur, verum etiam illi qui nomine pietatis, communisque religionis, causam Catholicorum tueri debuerant, suasque vires cum Catholici Principis viribus coniungere, non modò id non faciunt, sed oppugnant etiam & calumniantur religionis propugnatores, iunctisque cum Ecclesiæ hostibus amicitijs, & omni propterea ipsis libertate permessa, hanc evertunt ac destruunt, quam ædificare debuerant. Quos equidem arbitror, quamuis religionis Catholicae & Romanæ tenuem quādam speciem præ se ferunt, nulli tamen religioni studere, & ad dictos esse ex animo: nec sese religioni, sed sibi potiùs religionem accommodare, vt eam sequi velle, vel non repudiare videantur, cuius sectatores vsui sibi futuros intelligāt. hæc igitur, quod ad illos quidem pertinet, introducenda causa libertatis. qui si pro Ecclesia Dei zelum haberent, & se instrui se ac doceri paterentur, quàm Ecclesiæ Christi libertas istiusmodi minimè conueniat; mallent eum

rerum suarum periculis atque detrimentis, pro Ecclesie puritate & vera libertate pugnare, quam, apertis errorum portis, accersere ei miserandę periculũ seruitutis.

CAPVT XIX.

Quam Ecclesia Dei malę conueniat exercitiorum libertas.

CV enim vna sit Ecclesia Christi, non duę; & ea quidem visibilis, quamuis de ea credatur, quod a sponso suo sanctificatur & regitur: quomodo & ipse Christus visibilis versabatur in terris, licet de eo quod, Christus esset, vereque Messias, & Dei Filius crederetur: Vna, inquam, Ecclesia Christi cum sit, necesse est, constare eam solis vnius verę fidei ac religionis hominibus; vt esse ea societas possit, quę Christi corpus, quę Dei regnum, quę ouile summi Pastoris, quę Dei domus atque familia, quę Dominica area possit appellari. Si igitur Dei regnum est; cur in id Dei inimicos introducis? Si corpus Christi est; cur saltem humano capiti appingis membra crudelium bestiarum? Si ouile est Dominicum; cur lupis & leonibus, aliisque rapacissimis feris ad ouium deuorationę aditum patefacis? Si domus Dei est; quid in ea faciunt, qui non modò filij patrisfamilias non sunt, sed ne seruorum quidem in numero debeant collocari? Si est area tritici; cur inferuntur in eam infelix lolium, & quę alibi steriles dominantur arenę? Nam hæretici quidem neque triticum sunt, neque etiam tritico v. paleę cohærescunt. Et ideo quamuis in eodem reperuntur agro, tamen in aream solùm deportatur cum paleis triticum, vna quippe radice sunt palea & triticum; ac donec ventulatio Dominicam aream purgauerit, granis solidis palea semper leuis sociatur. Quomodo & in grege hædi, non lupi; in familia serui, non extra-

extra-